

PAPER DETAILS

TITLE: TÜRKÇE VE SINIF GRETMENİ ADAYLARININ YAZILI ANLATIM ALİSMALARINI
DÜZELTME VE DEGERLENDİRME DURUMLARI

AUTHORS: Mehmet TEMİZKAN

PAGES: 49-61

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1494965>

Türkçe ve Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yazılı Anlatım Çalışmalarını Düzeltme ve Değerlendirme Durumları

Mehmet TEMİZKAN¹

Geliş Tarihi: 20.06.2008

Yayına Kabul Tarihi: 14.08.2008

ÖZET

Bu araştırmanın amacı öğretmen adaylarının yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme durumlarını tespit etmektir. Araştırma Türkçe ve Sınıf öğretmeni adayları üzerinde yapılmıştır. Araştırmada veri toplama amacıyla “ Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinleri Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi amacıyla yüzde ve frekans analizlerinden yararlanılmıştır. Sonuç olarak öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinleri düzeltme ve değerlendirme açısından yeterli düzeyde olmadıkları tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Yazılı Anlatım, Düzeltme, Değerlendirme, Öğretmen Adayları.

A Research on the Correction and Evaluation Dispersions Writing Practices of Teacher Candidates

ABSTRACT

The purpose of this research to determine the correction and evaluation dispersions writing practices of teacher candidates. The research are applied on Turkish and Class teacher candidates. In this research are used “The Evaluation Form Of Expository and Narrative Text”. In research are utilized to analyze from percent and frequencies process. In conclusion the levels of correction and evaluation narrative and expository texts of teacher candidates aren't sufficient.

Key Words: Writing Skill, Correction, Evaluation, Teacher Candidates.

GİRİŞ

Tarihî süreç içerisinde insanoğlunun hayatında büyük değişiklikler meydana getiren olaylardan birisi yazının icadı olmuştur. Yazı sayesinde insanlar binlerce yıldan beri iletişim kurmuş, kültürel birikimlerini kayıt altına almış ve bu birikimlerini sonraki kuşaklara aktararak toplumların devamlılığını sağlamışlardır. İnsanoğlunun hayatında bu kadar önemli olan yazı ve yazılı anlatım, zamanla örgün eğitim kurumlarında yapılan dil eğitiminin de çok önemli bir parçası durumuna gelmiştir.

Yazılı anlatım, bir konuyu ve o konu ile ilgili fikirleri cümle ve paragraflara göre düzenleme; düşünceyi, duyguyu, olayı yazı ile anlatma; düşünce gücüne sahip olanların görüş, fikir ve duygularıyla gözlem, deney ve tecrübelerini seçilen konuyla ilgisi ölçüsünde planlayıp dilin kurallarına uygun olarak yazma işlemi olarak tanımlanmaktadır (Kavcar, 1986: 79; Demirel, 1999: 59; Ağca, 1999: 109).

Yazılı anlatım, kendine özgü ilkeleri olan bir etkinlik alanıdır. Yazmaya başlamak için öncelikle yazılacak konunun belirlenmesi gerekir. Konu; üzerinde duracağımız, yazı yazacağımız, söz söyleyeceğimiz

¹ Mustafa Kemal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü. temizkan.mehmet@hotmail.com

şeyin anlatım dilindeki adı; üzerinde söz söylenen bir düşünce, durum, olaydır (Özdemir, 1992: 96; Sarıca, 2000: 175).

Konu belirlendikten sonra duygu ve düşüncelerin anlamlı bir bütün oluşturacak şekilde yazılması için plan yapmaya ihtiyaç vardır. Plan, konu ile ilgili zihinde yapılandırılan fikirlerin, olayların ve duyguların mantıklı bir düzenle yazıda yer almasını sağlayan, yazılacaklarla ilgili gereksiz ayrıntılara yer vermeyen ve yazının her bölümünün birbirine bağlanmasına yardım eden iskelettir (Kantemir, 1995: 140; Par 1997: 16).

Konunun belirlenmesi ve düşüncelerin uygun bir şekilde planlanmasından sonra sıra anlatım işlemine gelir. Düşüncelerin, duyguların, tasarıların, hayallerin amacına uygun bir şekilde anlatılabilmesi için doğru ve anlaşılır cümleler kurmak gerekir.

Yazılı Anlatımda Düzeltme ve Değerlendirme

Düzeltme ve değerlendirme aşaması, yazılı anlatımın vazgeçilmez bir parçasıdır. Yılmaz'a (1998: 307) göre sınıf içi yazma çalışmalarının mutlaka düzeltilmesi ve öğrencilere geri bildirim verilmesi gerekir.

Öğrenciler kendilerinden beklenen bir şeyi ürettikleri zaman takdir edilmek isterler. Ancak üzerinde düzeltme ve değerlendirme yapılmayan yazılar, bu durumun ortaya çıkmasını engeller. Öğrenci yazdığı yazının neresinde hata yaptığını görmeli ve bunun doğru biçimlerini de öğrenmelidir. Böylece bir sonraki yazılı anlatım çalışmasında aynı hataların tekrarlanma olasılığı azalacaktır.

Özön'e göre (1960: 22) "tahrir vazifelerinin tashihi Türkçe öğretmenin en nazik ve en feyizli işidir. Tahrir vazifesini tashih etmek oluş hâlindeki bir şahsiyete en salim istikameti vermektir. Tashih edilmeden kalan yahut fena tashih edilen bir hata, bazen bir dimağın inkişâfını geciktirebildiği gibi, yerinde ve esaslı bir şekilde tashih edilen bir hata da durgun bir dimağı ansızın hızlandırabilir".

Yazılı anlatım çalışmalarının düzeltilmesinin yanında değerlendirilmesi de eğitim ve öğretimin ayrılmaz bir parçasıdır. Eğitim ve öğretim süresince sağlanan ilerlemenin öğretmen ve öğrenciler tarafından sürekli olarak değerlendirilmesi şarttır. Her öğretim konusu ve bununla ilgili olarak elde edilen sonuç, öğrencinin ve öğretmenin öğretim amaçlarına ne derece yaklaştığını gösteren bir işarettir. Eğitim ve öğretim ortamlarındaki değerlendirmelere sadece bir not verme işlemi olarak bakılmamalıdır. Değerlendirme, öğrencilerin eğitim durumlarını belirlemeye yarayan bir işlem olarak algılanmalıdır. Öz'e göre (2001: 32) çocukların kendi kendilerine yaptıkları çalışmalar ancak değerlendirildiği zaman bir anlam kazanır. Öğrencinin başarısını ölçme ve değerlendirme; öğrenci açısından gelişme hızını sürdürüp sürdürmediğini, öğretmen açısından da izlenen yöntemin verimliliğini saptamaya yardımcı olur.

Yılmaz (1998: 23)'a göre ölçme ve değerlendirme faaliyetleri sayesinde öğrencilerimize doğru ve etkili geri bildirimler verebiliriz. Onlara daha etkili rehberlik yapabiliriz. Turgut (1986: 44)'a göre eğitim sürecinde ölçme ve değerlendirme; öğrenciye davranışını nasıl değiştireceği, nasıl geliştireceği hakkında bilgi verir, yeterince başarılı olan öğrenciyi motive eder ve öğrenci hakkında verilecek kararlara dayanak olur.

Öğretmenler, öğrencilerin yazılı anlatımlarını sadece not vermek için değil, yazma becerilerindeki sorunlarını tespit etmek ve yanlışlarını düzeltmelerine yardımcı olmak için değerlendirmelidir. Bunu sağlamak için öğretmenin öğrencilere geri bildirimde bulunması çok önemlidir. Yazılı anlatımlarının sadece kendilerine verilen ödevler ve notlarla değerlendirilmesi, öğrencilerin sorunlarını düzeltmeye yeterli olmadığı gibi sorunların sağlıklı bir şekilde belirlenmesine de imkân vermemektedir. Yaptığı yanlışların gösterilmesi, öğrencilerin kendisini geliştirmesinde çok önemli katkılar sağlayacaktır. Öğretmenler, dersine girdikleri öğrenci sayısının

fazla olması dolayısıyla her öğrenciyle ve öğrencilerin her sorunuyla ilgilenemeyeceklerini gerekçe göstermemelidir. Gerekirse yazma etkinliklerinin sayısı azaltılıp değerlendirmeye ve geri bildirim zaman ayrılmalıdır (Coşkun, 2007: 54).

Okullarda yapılan uygulamalara göre öğretmen, öğrenciler tarafından yazılan yazıların çok az bir kısmını sınıfta okutarak yanlışlarını bulmaya çalışmaktadır. Yazılar üzerindeki düzeltme ve değerlendirme işlemi böyle bir çalışmadan öteye geçmemektedir. Böylece öğretmen sınıfın büyük bir kısmını oluşturan öğrencilerin yazdıklarından haberdar olmamaktadır. Öğrenciler de yazdıkları yazıların değerini, önemini anlayamadan, nerelerde hata yaptıklarını, nerelerde güzel fikirler ortaya koyduklarını bilemeden yazma çalışmalarını tamamlamaktadırlar.

YÖNTEM

Bu araştırmada Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü ile Sınıf Öğretmenliği Bölümünde eğitim-öğretim görmekte olan öğretmen adaylarının yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme durumları tespit edilmeye çalışılmaktadır. Bu amaçla var olan durumu betimlemeyi amaçlayan tarama modellen bir çalışma yürütülmüştür. Araştırmaya konu olan durumu tanımlayabilmek için evrenden seçilen örneklem üzerinde çalışılmıştır (Karasar, 1991).

Araştırmanın evrenini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe ve Sınıf öğretmenliği bölümlerinin son sınıflarında eğitim öğretim görmekte olan öğretmen adayları oluşturmaktadır. Bu evren içinden araştırmaya örneklem olarak 40 Türkçe öğretmeni adayı ve 36 sınıf öğretmeni adayı olmak üzere toplam 76 öğretmen adayı alınmıştır. Evren ve örneklem Türkçe ve Sınıf Öğretmenliklerinden seçilmesinin nedeni, bu öğretmen adaylarının mesleğe başladıktan sonra ilköğretim okullarındaki (1-8. sınıflar) öğrencilerin yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme durumuyla doğrudan karşı karşıya kalacak olmalarıdır.

Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın temel problemini Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği bölümlerinde eğitim öğretim görmekte olan öğretmen adaylarının yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme durumlarının tespit edilmesi oluşturmaktadır.

Alt Problemler

Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Türkçe Öğretmenliği Bölümü ile Sınıf Öğretmenliği Bölümünde eğitim- öğretim görmekte olan öğretmen adaylarının yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme durumlarının belirlenmesi şeklinde oluşturulan temel problem aşağıdaki alt problemler ışığında incelenmektedir.

Birinci Alt Problem

Öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dış yapılarını değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütler nelerdir?

İkinci Alt Problem

Öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin iç yapılarını değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütler nelerdir?

Üçüncü Alt Problem

Öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütler nelerdir?

Dördüncü Alt Problem

Öğretmen adayları, öyküleyici ve bilgilendirici türdeki metinleri hangi düzeyde düzeltmektedirler?

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama amacıyla Özbay (1995), Demirel (1999) ve Bağcı (2007)'nin yazılı anlatım çalışmalarını değerlendirme amacıyla hazırladıkları ölçeklerden faydalanan araştırmacı tarafından geliştirilen “Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinleri Değerlendirme Formu” kullanılmıştır. Toplam 33 maddeden oluşan bu form, bilgilendirici ve öyküleyici metinleri dış yapı, iç yapı, dil ve anlatım özellikleri bakımından değerlendirebilmek üzere yapılandırılmıştır. Formun geçerliği uzman görüşüne başvurularak sağlanmıştır. Aşağıda yer alan “Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinleri Değerlendirme Formu”nun maddeleri “Bulgular” bölümünde M 1, M 2... şeklinde verilmektedir.

Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinleri Değerlendirme Formu

Mad.	BİLGİLENDİRİCİ METİNLER	ÖYKÜLEYİCİ METİNLER
	A. DIŞ YAPI	A. DIŞ YAPI
M 1	Sol, sağ... kısımlardan uygun boşluklar bırakma	Sol, sağ... kısımlardan uygun boşluklar bırakma
M 2.	Harfleri düzgün ve okunaklı yazma	Harfleri düzgün ve okunaklı yazma
M 3.	Satırları kaydırmadan yazma	Satırları kaydırmadan yazma
M 4.	Satırlar arasında eşit boşluklar bırakma	Satırlar arasında eşit boşluklar bırakma
M 5.	Kelimeler arasında uygun boşluklar bırakma	Kelimeler arasında uygun boşluklar bırakma
M 6.	Güzel (okunabilir) yazma	Güzel (okunabilir) yazma
M 7.	Paragrafları diğer satırlara göre daha içten başlatma	Paragrafları diğer satırlara göre daha içten başlatma
	B. İÇERİK	B. İÇERİK
M 8.	Konuya uygun başlık kullanma	Konuya uygun başlık kullanma
M 9.	Giriş bölümünde konuyu ortaya koyma	Serim bölümünde olayı ortaya koyma
M 10.	Konunun sınırlarını belirleme	Olayın geçtiği zamanı belirgin olarak ifade etme
M 11.	Gelişme bölümünde ayrıntıları ortaya koyma	Olayın geçtiği mekânları belirgin olarak verme
M 12.	Konuyla ilgili orijinal buluşlara yer verme	Olayın ana kahramanını belirgin olarak sunma
M 13.	Konuyu örnekler vererek geliştirme	Ana olay ve yan olayları belirli bir düzen içinde verme
M 14.	Ana düşüncüyü açıkça ifade etme	Düşüncelerin mantıklı bir şekilde sıralanması
M 15.	Konu hakkında doğru ve tutarlı olması bilgi verme	Ana düşüncüyü açıkça ifade etme
M 16.	Ana fikri destekleyen yardımcı fikirlere yer verme	Ana fikri destekleyen yardımcı fikirlere yer verme
M 17.	Yazıdaki düşünceleri savunan kanıtlara yer verme	Olayda yer alan yan karakterlerin belirgin olması
M 18.	Neden-sonuç ilişkilerine yer verme	Neden-sonuç ilişkilerine yer verme
M 19.	Yazılmış olan türün özelliklerini yansıtırma	Yazılmış olan türün özelliklerini yansıtırma
M 20.	Yazının uygun yerlerde paragraflara bölünmesi	Yazının uygun yerlerde paragraflara bölünmesi
M 21.	Metinde gereksiz tekrarlara düşülmemesi	Metinde gereksiz tekrarlara düşülmemesi
M 22.	Konuya karşı belirgin bir bakış açısı geliştirme	Konuya karşı belirgin bir bakış açısı geliştirme
M 23.	Düşüncüyü geliştirme yollarını kullanma	Düşüncüyü geliştirme yollarını kullanma
M 24.	Konuyu uygun bir sonuçla bitirme	Çözüm bölümünde olayı uygun bir sonuçla bitirme
	C. DİL VE ANLATIM	C. DİL VE ANLATIM
M 25.	Dil bilgisi bakımından doğru cümleler kurma	Dil bilgisi bakımından doğru cümleler kurma
M 26.	Kelimeleri doğru yerde ve doğru anlamda kullanma	Kelimeleri doğru yerde ve doğru anlamda kullanma
M 27.	Çok fazla yabancı kelimeye yer vermeme	Çok fazla yabancı kelimeye yer vermeme
M 28.	Noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma	Noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma
M 29.	Akıcı bir anlatım kullanma	Akıcı bir anlatım kullanma
M 30.	Anlatım bozukluğu yapmama	Anlatım bozukluğu yapmama
M 31.	İmla kurallarına uyma	İmla kurallarına uyma
M 32.	İçeriğe uygun atasözü ve deyimler kullanma	İçeriğe uygun atasözü ve deyimler kullanma
M 33.	Türkçeyi güzel ve etkili kullanma	Türkçeyi güzel ve etkili kullanma

Uygulama

Araştırmada öncelikle öğretmen adaylarına düzeltmeleri ve değerlendirmeleri için ilköğretim 8. sınıf düzeyinde oldukları uzman görüşüyle tespit edilen bir bilgilendirici metin ve bir öyküleyici metin verilmiştir. Düzeltmesi ve değerlendirilmesi amacıyla öğretmen adaylarına verilen metinler, araştırmacı tarafından bilinçli olarak dil, anlatım, plan (içerik) ve sayfa düzeni yönlerinden bozulmuştur. İlk olarak öğretmen adaylarından bu metinleri hangi ölçütlere göre değerlendirdiklerini listelemeleri istenmiştir. Bu işlemin amacı, araştırma için geliştirilen forma göre öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinleri değerlendirme durumlarını tespit etmektir. Değerlendirme işlemi bittikten sonra öğretmen adaylarından araştırmacı tarafından bilinçli olarak bozulan bölümlerin doğru şekilleriyle düzeltilmesi istenmiştir. Öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerde düzeltmeleri gereken toplam 35 nokta Ek 1’de verilmiştir. Uygulama sonucunda elde edilen veriler bilgisayar ortamına aktarılarak bunlar üzerinde yüzde ve frekans analizleri yapılmıştır.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde araştırmanın sonucunda elde edilen bulgular ve bu bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

3. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dış yapılarını değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır.

Tablo 1: Öğretmen Adaylarının Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinlerin Dış Yapılarını Değerlendirme Aşamasında Kullandıkları Ölçütlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Mad.	Bilgilendirici Metinler								Öyküleyici Metinler							
	Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.				Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.			
	Var		Yok		Var		Yok		Var		Yok		Var		Yok	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
M 1	33	82,5	7	17,5	6	16,7	30	83,3	34	85	6	15	23	65,7	12	34,3
M 2	7	17,5	33	82,5	11	30,6	25	69,4	5	12,5	35	87,5	6	17,1	29	82,9
M 3	0	0	40	100	0	0	36	100	0	0	40	100	0	0	36	100
M 4	0	0	40	100	0	0	36	100	1	2,5	39	97,5	0	0	36	100
M 5	0	0	40	100	0	0	36	100	0	0	40	100	0	0	36	100
M 6	0	0	40	100	0	0	36	100	0	0	40	100	0	0	36	100
M 7	1	2,5	39	97,5	0	0	36	100	0	0	40	100	0	0	36	100

Tablo 1’e göre öğretmen adayları bilgilendirici metinlerin dış yapısıyla ilgili en fazla “Kâğıdın sağ, sol, alt ve üst kısımlarında uygun boşluklar bırakma” (Türkçe Öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 83,3) maddesine dikkat ettiklerini belirtmişlerdir.

Öğretmen adayları “Paragraf başlarını diğer satırlara göre daha içten başlatma” (Türkçe öğretmenliği % 97,5, Sınıf öğretmenliği % 100); “Harfleri düzgün ve okunaklı yazma” (Türkçe öğretmenliği % 82,5, Sınıf öğretmenliği % 69,4); maddelerine büyük oranda dikkat etmemekte; “Satırları kaydırmadan yazma”; “Satırlar arasında eşit boşluklar bırakabilme”; “Kelimeler arasında uygun boşluklar bırakma” ve “Yazının güzelliği ve okunabilirliği” maddelerini hiç değerlendirmeye almamaktadır. Buna göre öğretmen adaylarının, bilgilendirici metnin dış yapısını, gereken ölçütleri kullanarak değerlendirmediklerini söylemek mümkündür.

Yine Tablo 1’e göre öğretmen adayları öyküleyici metinlerin dış yapısını değerlendirme aşamasında en fazla “Kâğıdın sağ, sol, alt ve üst kısımlarında uygun boşluklar bırakma” (Türkçe öğretmenliği % 85; Sınıf öğretmenliği % 65,7) maddesine dikkat etmektedir.

Öğretmen adaylarının öyküleyici metinleri değerlendirme aşamasında dış yapı ile ilgili olarak “Harfleri düzgün ve okunaklı yazma” (Türkçe öğretmenliği % 87,5; Sınıf öğretmenliği % 82,9); “Satırlar arasında uygun boşluklar bırakabilme” (Türkçe öğretmenliği % 97,5; Sınıf öğretmenliği % 100) maddelerine çok büyük oranda dikkat etmedikleri; “Satırları kaydırmadan yazma”; “Kelimeler arasında uygun boşluklar bırakma”; “Yazının güzelliği ve okunabilirliği”; “Paragrafları diğer satırlara göre daha içeriden başlatma” maddelerini ise hiç göz önüne almadıkları tespit edilmiştir. Bu bulgulara göre öğretmen adaylarının öyküleyici metinleri dış yapı açısından düzeltme ölçütlerini kullanma oranı da düşük bir seviyede kalmaktadır.

3. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin iç yapılarını değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır.

Tablo 2: Öğretmen Adaylarının Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinlerin İç Yapılarını Değerlendirme Aşamasında Kullandıkları Ölçütlerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Mad.	Bilgilendirici Metin								Mad.	Öyküleyici Metin							
	Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.					Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.			
	Var		Yok		Var		Yok			Var		Yok		Var		Yok	
	F	%	F	%	F	%	F	%		F	%	F	%	F	%	F	%
M 8	4	10	36	90	11	30,6	25	69,4	M 8	29	72,5	11	27,5	19	54,3	16	45,7
M 9	9	22,5	31	77,5	14	38,9	22	61,1	M 9	24	60	16	40	12	34,3	23	65,7
M 10	3	7,5	37	92,5	2	5,6	34	94,4	M 10	3	7,5	37	92,5	4	11,4	31	88,6
M 11	10	25	30	75	17	47,2	19	52,8	M 11	2	5	38	95	0	0	36	100
M 12	19	47,5	21	52,5	1	2,8	35	97,2	M 12	0	0	40	100	5	14,3	30	85,7
M 13	13	32,5	27	67,5	7	19,4	29	80,6	M 13	2	5	38	95	0	0	36	100
M 14	36	90	4	10	35	97,2	1	2,8	M 14	0	0	40	100	0	0	36	100
M 15	12	30	28	70	7	19,4	29	80,6	M 15	5	12,5	35	87,5	3	8,6	32	91,4
M 16	36	90	4	10	35	97,2	1	2,8	M 16	3	7,5	37	92,5	1	2,9	35	97,1
M 17	0	0	40	100	0	0	36	100	M 17	2	5	38	95	4	11,4	31	88,6
M 18	0	0	40	100	0	0	36	100	M 18	0	0	40	100	0	0	36	100
M 19	8	20	32	77,5	1	2,8	35	97,2	M 19	0	0	40	100	0	0	36	100
M 20	4	10	36	90	7	19,4	29	80,6	M 20	1	2,5	39	97,5	4	11,4	32	88,6
M 21	0	0	40	100	0	0	36	100	M 21	0	0	40	100	0	0	36	100
M 22	0	0	40	100	0	0	36	100	M 22	0	0	40	100	0	0	36	100
M 23	3	7,5	37	92,5	1	28	35	97,2	M 23	7	17,5	33	82,5	1	2,9	34	97,1
M 24	12	30	28	70	14	38,9	22	61,1	M 24	23	57,5	17	42,5	13	37,1	22	62,9

Tablo 2’ye göre öğretmen adayları bilgilendirici metinlerin iç yapısını değerlendirirken en fazla “Ana fikrin açıkça ifade edilmesi” (Türkçe öğretmenliği %90; Sınıf öğretmenliği %97,2); “Ana fikri destekleyen yardımcı fikirlere yer verme” (Türkçe öğretmenliği %90; Sınıf öğretmenliği %97,2); maddelerini büyük oranda göz önünde bulundurduklarını belirtmektedirler.

Tablo 2’de öğretmen adaylarının bilgilendirici metinlerin iç yapısını değerlendirirken “Konuya uygun bir başlık kullanılması” (Türkçe öğretmenliği %90; Sınıf öğretmenliği %69,4); “Konunun sınırlarının belirlenmesi” (Türkçe öğretmenliği %92,5; Sınıf öğretmenliği %94,4); “Konuya yönelik orijinal benzetme ve buluşlara yer verme” (Türkçe öğretmenliği %52,5; Sınıf öğretmenliği %97,5); “Konu hakkında verilen bilgilerin tutarlı olması” (Türkçe öğretmenliği %70; Sınıf öğretmenliği %80,6); “Konuyu örnekler vererek geliştirme” (Türkçe öğretmenliği %67,5; Sınıf öğretmenliği %80,6) (Türkçe öğretmenliği %90; Sınıf öğretmenliği %69,4); “Giriş bölümünde konuyu ortaya koyma” (Türkçe öğretmenliği %77,5; Sınıf öğretmenliği %61,1); “Gelişme

bölümünde konunun ayrıntılarını ortaya koyma” (Türkçe öğretmenliği %75; Sınıf öğretmenliği %52,8); “Metnin, yazılmış olduğu türün özelliklerini yansıtması” (Türkçe öğretmenliği %77,5; Sınıf öğretmenliği %97,2); “Yazının uygun yerlerde paragraflara bölünmesi” (Türkçe öğretmenliği %90; Sınıf öğretmenliği %80,6) ve “Düşünceyi geliştirme yollarını kullanma” (Türkçe öğretmenliği %92,5; Sınıf öğretmenliği %97,2) “Konunun uygun bir sonuçla bitirilmesi” (Türkçe öğretmenliği %70; Sınıf öğretmenliği %61,1) maddelerine büyük oranda dikkat etmedikleri görülmektedir.

Öğretmen adaylarının ayrıca “Savunulan düşünceleri destekleyen kanıtlara yer verme”; “Yazıda neden sonuç ifadelerine yer verme”; “Metinde gereksiz tekrarlara düşülmemesi”; “Konuya karşı geliştirilen bakış açısının belirgin olması” maddelerine hiç dikkat etmedikleri tespit edilmiştir. Bu oranlara bakıldığında öğretmen adaylarının bilgilendirici metinleri içerik açısından yeterli bir değerlendirme düzeyinde olmadıkları görülmektedir.

Yine Tablo 2’ye göre öğretmen adayları öyküleyici metinlerin iç yapısını değerlendirme aşamasında “Konuya uygun başlık kullanılması” (Türkçe öğretmenliği % 72,5; Sınıf öğretmenliği % 54,3); “Serim bölümünde olayı ortaya koyma” (Türkçe öğretmenliği % 60; Sınıf öğretmenliği % 65,7); “Çözüm bölümünde olayın uygun bir sonuçla bitirilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 57,5; Sınıf öğretmenliği % 65,7) maddelerini göz önünde bulundurdıkları tespit edilmiştir.

Buna karşın öğretmen adaylarının öyküleyici metinleri içerik yönünden değerlendirirken “Olayın geçtiği zamanın belirgin olarak ifade edilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 92,5; Sınıf öğretmenliği % 88,6); “Olayın geçtiği mekânların belirgin olarak ifade edilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 95; Sınıf öğretmenliği % 100); “Olayın ana karakterinin belirgin olarak sunulması” (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 85,7); “Ana olay ve yan olayların belirli bir düzen içinde verilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 95; Sınıf öğretmenliği % 100); “Ana fikrin açıkça ifade edilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 87,5; Sınıf öğretmenliği % 91,4); “Ana fikri destekleyen yardımcı fıkirlere yer verilmesi” (Türkçe öğretmenliği % 92,5; Sınıf öğretmenliği % 97,1); “Olayda yer alan yan karakterlerin belirginliği” (Türkçe öğretmenliği % 95; Sınıf öğretmenliği % 88,6); “Yazının uygun yerlerde paragraflara bölünmüş olması” (Türkçe öğretmenliği % 97,5; Sınıf öğretmenliği % 88,6); “Düşünceyi geliştirme yollarını kullanma” (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 97,1) maddelerini büyük oranda göz önünde bulundurmadıkları tespit edilmiştir.

Öğretmen adayları ayrıca öyküleyici metinlerin içeriğinde “Düşüncelerin mantıklı bir şekilde sıralanması”; “Yazıda neden-sonuç ilişkilerine yer verme”; “Metnin, yazılmış olduğu türün özelliklerini yansıtması”; “Metinde gereksiz tekrarlara düşülmemesi”; “Konuya karşı geliştirilen bakış açısının belirgin olması” maddelerini hiç dikkate almamaktadır. Buna göre öğretmen adayları öyküleyici metinlerin iç yapısını değerlendirmede yeterli düzeyde beceri sahibi değildir.

3. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme aşamasında kullandıkları ölçütlere ilişkin frekans ve yüzde dağılımları yer almaktadır.

Tablo 3: Öğretmen Adaylarının Bilgilendirici Metinleri Dil ve Anlatım Yönünden Değerlendirirken Dikkat Ettikleri Maddelerin Frekans ve Yüzde Dağılımları

Mad.	Bilgilendirici Metinler								Öyküleyici Metinler							
	Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.				Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.			
	Var		Yok		Var		Yok		Var		Yok		Var		Yok	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	F	%
M 25	11	27,5	29	72,5	11	30,6	25	69,4	16	40	24	60	19	54,3	16	45,7
M 26	8	20	31	77,5	7	19,4	29	80,6	7	17,5	33	82,5	11	31,4	24	68,6
M 27	3	7,5	37	92,5	0	0	36	100	0	0	40	100	0	0	36	100
M 28	36	90	4	10	31	86,1	5	13,9	38	95	2	5	33	94,3	2	5,7
M 29	18	45	22	55	3	8,3	33	91,7	12	30	28	70	9	25,7	27	74,3
M 30	35	87,5	5	12,5	29	80,6	7	19,4	14	35	26	65	3	8,6	32	91,4
M 31	33	82,5	7	17,5	24	66,7	12	33,3	29	72,5	11	27,5	19	54,3	17	45,7
M 32	5	12,5	35	87,5	1	2,8	35	97,2	6	15	34	85	2	5,7	33	94,3
M 33	4	10	36	90	2	5,6	34	94,4	1	2,5	39	97,5	2	5,7	34	94,3

Tablo 3'e göre öğretmen adaylarının bilgilendirici metinleri dil ve anlatım yönünden değerlendirirken "Noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 90; Sınıf öğretmenliği % 86,1); "Anlatım bozukluğu yapılmaması" (Türkçe öğretmenliği % 87,5; Sınıf öğretmenliği % 80,6); "İmla kurallarına uyma" (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 69,7); maddelerini büyük oranda göz önünde bulundurdıkları tespit edilmiştir.

Buna karşın öğretmen adaylarının bilgilendirici metinleri dil ve anlatım yönünden değerlendirme aşamasında "Mantıkça doğru, dil kurallarına uygun cümleler kurma" (Türkçe öğretmenliği % 72,5; Sınıf öğretmenliği % 69,4); "Kelimelerin doğru yerde ve doğru anlamda kullanılması" (Türkçe öğretmenliği % 72,5; Sınıf öğretmenliği % 69,4); "Anlatımın akıcı olması" (Türkçe öğretmenliği % 55; Sınıf öğretmenliği % 91,7); "İçeriğe uygun atasözü ve deyimler kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 87,5; Sınıf öğretmenliği % 97,2); "Türkçeyi güzel ve etkili kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 90; Sınıf öğretmenliği % 94,4) maddelerini göz önünde bulundurmadıkları tespit edilmiştir. Bu oranlara göre öğretmen adayları, bilgilendirici metinlerin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme açısından yeterli düzeyde degillerdir.

Yine Tablo 3'e göre öğretmen adayları öyküleyici metinleri dil ve anlatım yönünden değerlendirirken en fazla "Noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 95; Sınıf öğretmenliği % 94,3) ve "İmla kurallarına uyma" (Türkçe öğretmenliği % 72,5; Sınıf öğretmenliği % 54,3); maddelerini göz önünde bulundurdıkları tespit edilmiştir.

Buna karşın öğretmen adaylarının öyküleyici metinleri dil ve anlatım yönünden değerlendirme aşamasında "Mantıkça doğru, dil kurallarına uygun cümleler kurma" (Türkçe öğretmenliği % 60; Sınıf öğretmenliği % 45,7); "Kelimelerin doğru yerde ve doğru anlamda kullanılması" (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 68,6); "Çok fazla yabancı kelimeye yer verilmemesi" (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 100); "Anlatımın akıcı olması" (Türkçe öğretmenliği % 70; Sınıf öğretmenliği % 74,3); "Anlatım bozukluğu yapılmaması" (Türkçe öğretmenliği % 65; Sınıf öğretmenliği % 91,4); "İçeriğe uygun atasözü ve deyimler kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 85; Sınıf öğretmenliği % 94,3); "Türkçeyi güzel ve etkili kullanma" (Türkçe öğretmenliği % 97,5; Sınıf öğretmenliği % 94,3) maddelerini büyük oranda göz önünde bulundurmadıkları tespit edilmiştir. Bu oranlara göre öğretmen adayları, öyküleyici metinlerin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme açısından yeterli düzeyde degillerdir.

3. 4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Aşağıdaki tabloda öğretmen adaylarının bilgilendirici ve öyküleyici metinleri düzeltme durumlarına ilişkin yüzde ve frekans dağılımları verilmektedir.

Tablo 4: Türkçe Öğretmenliği ve Sınıf Öğretmenliği Bölümlerinde Okuyan Öğretmen Adaylarının Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinleri Düzeltme Durumları

Mad.	Bilgilendirici Metinler								Öyküleyici Metinler							
	Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.				Türkçe Öğrt.				Sınıf Öğrt.			
	Düzeltilmiş		Düzeltilmemiş		Düzeltilmiş		Düzeltilmemiş		Düzeltilmiş		Düzeltilmemiş		Düzeltilmiş		Düzeltilmemiş	
	F	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
M 1	10	25	30	75	3	8,6	32	91,4	0	0	40	100	0	0	31	100
M 2	28	70	12	30	13	37,1	22	62,9	0	0	40	100	0	0	31	100
M 3	25	62,5	15	37,5	17	48,6	18	51,4	16	40	24	60	16	51,6	15	48,4
M 4	15	37,5	25	62,5	5	14,3	30	85,7	24	60	16	40	19	61,3	12	38,7
M 5	8	20	32	80	1	2,9	34	97,1	2	5	38	95	2	6,5	29	93,5
M 6	28	70	12	30	19	54,3	16	45,7	15	37,5	25	62,5	9	29	22	71
M 7	18	45	22	55	5	14,3	30	85,7	33	82,5	7	17,5	17	54,8	14	45,2
M 8	13	32,5	27	67,5	1	2,9	34	97,1	17	42,5	23	57,5	11	35,5	20	64,5
M 9	10	25	30	75	7	20	28	80	9	22,5	31	77,5	6	19,4	25	80,6
M 10	28	70	12	30	13	37,1	22	62,9	17	42,5	23	57,5	12	38,7	19	61,3
M 11	21	50	20	50	6	17,1	29	82,9	23	57,5	17	42,5	15	48,4	16	51,6
M 12	25	62,5	15	37,5	9	25,7	26	74,3	3	7,5	37	92,5	7	22,6	24	77,4
M 13	18	45	22	55	6	17,1	29	82,9	9	22,5	31	77,5	1	3,2	30	96,8
M 14	12	30	28	70	6	17,1	29	82,9	4	10	36	90	2	6,5	29	93,5
M 15	24	60	16	40	16	45,7	19	54,3	1	2,5	39	97,5	4	12,9	27	87,1
M 16	25	62,5	15	37,5	7	20	28	80	17	42,5	23	57,5	15	48,4	16	51,6
M 17	11	27,5	29	72,5	18	51,4	17	48,6	5	12,5	35	87,5	5	16,1	26	83,9
M 18	29	72,5	11	27,5	4	11,4	31	88,6	19	47,5	21	52,5	7	22,6	24	77,4
M 19	7	17,5	33	82,5	7	20	28	80	0	0	40	100	1	3,2	30	96,8
M 20	19	47,5	21	52,5	9	25,7	26	74,3	8	20	32	80	9	29	22	71
M 21	30	75	10	25	2	5,7	33	94,3	12	30	28	70	6	19,4	25	80,6
M 22	10	25	30	75	21	60	14	40	7	17,5	33	82,5	8	25,8	23	74,2
M 23	32	80	8	20	12	34,3	23	65,7	3	7,5	37	92,5	0	0	31	100
M 24	13	32,5	26	66,5	13	37,1	22	62,9	0	0	40	100	0	0	31	100
M 25	29	72,5	11	27,5	1	2,9	34	97,1	15	37,5	25	62,5	6	19,4	25	80,6
M 26	1	2,5	39	97,5	5	14,3	30	85,7	12	30	28	70	15	48,4	16	51,6
M 27	18	45	22	55	11	31,4	24	68,6	7	17,5	33	82,5	11	35,5	20	64,5
M 28	20	50	20	50	7	20	28	80	13	32,5	27	67,5	14	45,2	17	54,8
M 29	26	65	14	35	7	20	28	80	9	22,5	31	77,5	6	19,4	25	80,6
M 30	14	35	26	65	4	11,4	31	88,6	12	30	28	70	8	25,8	23	74,2
M 31	13	32,5	27	67,5	15	42,9	20	57,1	13	32,5	27	67,5	10	32,3	21	67,7
M 32	19	47,5	21	52,5	8	22,9	27	77,1	11	27,5	29	72,5	7	22,6	24	77,4
M 33	14	35	26	65	0	0	35	100	14	35	26	65	13	41,9	18	58,1
M 34	6	15	34	85	0	0	35	100	12	30	28	70	7	22,6	24	77,4
M 35	13	32,5	27	67,5	13	37,1	22	62,9	13	32,5	27	67,5	7	22,6	24	77,4

Tablo 4'e göre Türkçe öğretmeni adayları bilgilendirici metinde "tarihi – tarihini" düzeltmesini (% 70); "19 yüzyıl - 19. yüzyıl" düzeltmesini (% 62,5); "anladılar. ancak - anladılar. Ancak" düzeltmesini (% 70), "geçtiğine – girdiğine" düzeltmesini (% 70); "değişkenliklere – değişikliklere" düzeltmesini (% 62,5); "insanlığın, hizmetine - insanlığın hizmetine" düzeltmesini (% 60); "elekrik – elektrik" düzeltmesini (% 62,5); "insanların sürekli - insanların uzayda sürekli" düzeltmesini (% 72,5); "iyi tarafta - iyi yönde" düzeltmesini (% 75); "kullanılıp gelişmektedir – kullanılmaktadır" düzeltmesini (% 80); "insanlığın tümü - insanlığın tümünün" düzeltmesini (% 72,5); "kullanıldığı kadar – kullanıldığında" düzeltmesini (% 50); "klavuzluk- kılavuzluk" düzeltmesini (% 65) oranlarında doğru olarak yapmışlardır.

Sınıf öğretmeni adayları ise “araç, gereç - araç gereç” düzeltmesini (% 51,4); “bu, güç - bu güç” düzeltmesini (% 60) oranında doğru bir şekilde yapmışlardır.

Diğer taraftan öğretmen adayları “başlık yok - başlık koyulmalı” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 75; Sınıf öğretmenliği % 91,4) “sokuluyor – sunuluyor” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 62,5; Sınıf öğretmenliği % 85,7); “gelişmesinin önem kazanmış - gelişmesinin nedeni” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 80; Sınıf öğretmenliği % 97,1); “bilim adamı - bilim adamı” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 55; Sınıf öğretmenliği % 85,7); “cezalandırmışlardır- cezalandırılmıştır” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 67,5; Sınıf öğretmenliği % 97,1); “onlar – onlara” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 75; Sınıf öğretmenliği % 80); “görüşlere inançlara - görüşlere, inançlara” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 55; Sınıf öğretmenliği % 82,9); “sınırları, - sınırları” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 70; Sınıf öğretmenliği % 82,9); “araç, gereç - araç gereç” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 62,5; Sınıf öğretmenliği % 48,6); “çalışmaktadırlar - yapılmaktadır” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 80); “tümünde - tümü de” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 52,5; Sınıf öğretmenliği % 74,3); “bu, güç - bu güç” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 75; Sınıf öğretmenliği % 40); “gelişmektedir, insanlığın - gelişmektedir. İnsanlığın” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 66,5; Sınıf öğretmenliği % 62,9); “bilgiler – bilim” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 97,5; Sınıf öğretmenliği % 85,7); “saptırılmalıdır – saptırılmamalıdır” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 55; Sınıf öğretmenliği % 68,6); “kafaları, asılsız - kafaları asılsız” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 65; Sınıf öğretmenliği % 88,6); “ilker – ilkel” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 67,5; Sınıf öğretmenliği % 57,1); “karalığa – karanlığa” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 52,5; Sınıf öğretmenliği % 77,1); “kısa – kısır” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 65; Sınıf öğretmenliği % 100); “oluştugu – oluşturduğu” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği %85; Sınıf öğretmenliği % 100); “yoldan – yolundan” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği 67,5; Sınıf öğretmenliği % 62,9) oranında doğru bir şekilde yapamamışlardır.

Bu bulgulardan hareketle öğretmen adaylarının bilgilendirici metinleri düzeltme aşamasında genel olarak metinlere başlık önerme, kelimeleri doğru yer ve anlamda kullanma, anlatım bozukluklarını giderme, birleşik kelimelerin yazımı, özne-yüklem uyumunu sağlama, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma, ikilemelerin yazımı, bağlaçların yazımı, olumsuz anlam bildiren cümleleri kullanma, fiillerin çekimi ve isim tamlamalarının yazımı konularındaki bilgileri yeterince uygulayamadıkları ortaya çıkmaktadır.

Yine Tablo 4’e göre Türkçe öğretmeni adayları öyküleyici metinde “anlıyor – anlıyor” düzeltmesini (% 60); “şruplar – şuruplar” düzeltmesini (% 82,5); “Dedi fakat - Dedi. Fakat” düzeltmesini (% 57,5) oranında doğru bir şekilde yapmışlardır.

Sınıf öğretmeni adayları ise “alınımın – alınımın” düzeltmesini (% 51,6); “anlıyor – anlıyor” düzeltmesini (% 61,3); “şruplar – şuruplar” düzeltmesini (% 54,8) oranında doğru bir şekilde yapmışlardır.

Diğer taraftan öğretmen adayları “başlık yok - başlık koyulmalı” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 100); “paragrafların sırası bozuk - paragraflar doğru sıralanmalı” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 100); “sandığımız – sandığımız” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 95; Sınıf öğretmenliği % 93,5); “şekilini – şeklini” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 62,5; Sınıf öğretmenliği % 71); “kaçırarak - kaçırarak.” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 57,5; Sınıf öğretmenliği % 64,5); “Anadoluya - Anadolu’ya” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 77,5; Sınıf öğretmenliği % 80,6); “Rumeli misin - Rumelili misin” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 57,5; Sınıf öğretmenliği % 61,3);

“dilediği – dinlediği” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 92,5; Sınıf öğretmenliği % 77,4); “akşam üstü – akşamüstü” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 77,5; Sınıf öğretmenliği % 96,8); “Paragrafın yanlış yerden başlaması - paragrafın doğru yerden başlaması” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 90; Sınıf öğretmenliği % 93,5); “yağmur – yağmuru” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 97,5; Sınıf öğretmenliği % 87,1); “sırsıklam – sırsıksıklam” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 87,5; Sınıf öğretmenliği % 83,9); “bataklıkla – bataklıkta” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 96,8); “gevşediğini, duyuyor - gevşediğini duyuyor” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 80; Sınıf öğretmenliği % 71); “eğildi – eğiliyor” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 70; Sınıf öğretmenliği % 80,6); “kendisini - bu kelime kullanılmayacak” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 74,2); “hale – hâle” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 92,5; Sınıf öğretmenliği % 100); “yayan – yaya” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 100; Sınıf öğretmenliği % 100); “korkuç – korkunç” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 82,5; Sınıf öğretmenliği % 64,5); “kediliğinden – kendiliğinden” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 77,5; Sınıf öğretmenliği % 80,6); “yaşamağını – yaşamadığını” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 72,5; Sınıf öğretmenliği % 77,4); “göğsünün – göğsünün” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 70; Sınıf öğretmenliği % 77,4); “hisediyor – hissediyor” düzeltmesini (Türkçe öğretmenliği % 67,5; Sınıf öğretmenliği % 77,4) düzeltmesini doğru bir şekilde yapamamışlardır.

Bu bulgulara göre öğretmen adaylarının öyküleyici metinleri değerlendirme aşamasında metne başlık önerme, paragrafları sıraya koyma, kelimeleri doğru yazma, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma, birleşik kelimelerin yazımı, inceltme işaretinin kullanılması konularındaki bilgileri yeterli düzeyde kullanmadıkları ortaya çıkmıştır.

SONUÇLAR

1. Öğretmen adayları, bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dış yapısını değerlendirme açısından yeterli düzeyde değildir.
2. Öğretmen adayları, bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin iç yapısını değerlendirme açısından yeterli düzeyde değildir.
3. Öğretmen adayları, bilgilendirici ve öyküleyici metinlerin dil ve anlatım özelliklerini değerlendirme açısından yeterli düzeyde değildir.
4. Öğretmen adayları bilgilendirici metinleri düzeltme aşamasında genel olarak metinlere başlık önerme, kelimeleri doğru yer ve anlamda kullanma, anlatım bozukluklarını giderme, birleşik kelimelerin yazımı, özne-yüklem uyumunu sağlama, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma, ikilemelerin yazımı, bağlaçların yazımı, olumsuz anlam bildiren cümleleri kullanma, fiillerin çekimi ve isim tamlamalarının yazımı konularındaki bilgileri yeterince uygulayamamaktadırlar.
5. Öğretmen adayları öyküleyici metinleri değerlendirme aşamasında metne başlık önerme, paragrafları sıraya koyma, kelimeleri doğru yazma, noktalama işaretlerini doğru yerde kullanma, birleşik kelimelerin yazımı, inceltme işaretinin kullanılması konularındaki bilgileri yeterince uygulayamamaktadır.

ÖNERİLER

1. Öğretmen adayları yapmış oldukları yazılı anlatım çalışmalarını mutlaka düzeltip değerlendirmeye alıştırılmalıdır.

2. Öğretmen adayları yalnızca kendi yazılı anlatım çalışmalarını değil, birbirlerinin yapmış oldukları yazılı anlatım çalışmalarını da düzeltmeli ve değerlendirmelidir.
3. Öğretmen adaylarına her bir türe ait yazılı anlatım çalışmalarını düzeltme ve değerlendirme aşamasında hangi noktalara dikkat edilmesi gerektiği anlatılmalı ve bunlar uygulamalar yoluyla pekiştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- Ağca, H. (1999). Yazılı Anlatım. Ankara: Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Binyazar, A. ve Özdemir, E. (1980). Yazılı Anlatım Bilgileri. İstanbul: Milliyet Yayınları.
- Demirel, Ö. (1999). İlköğretim Okullarında Türkçe Öğretimi. Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Göğüş, B. (1978). Orta Dereceli Okullarda Türkçe ve Yazın Eğitimi. Ankara: Kadioğlu Matbaası.
- Gökşen, E. N. (1980). Kompozisyon İlkeleri ve Antolojisi. Murat Ders Yayınları.
- Kantemir, E. (1995). Yazılı ve Sözlü Anlatım. İstanbul: Engin Yayınları.
- Karasar, N. (1991). Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar, İlkeler, Teknikler. Ankara: Sanem Yayıncılık.
- Kavcar, C. (1986). Türk Dili. Eskişehir: Anadolu Üniv. Açık Öğretim Fak. Yayınları.
- Küçükahmet, L. (2006). Öğretimde Planlama ve Değerlendirme. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Öz, F. (2001). Uygulamalı Türkçe Öğretimi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Özbay, M. (1995). Ankara Merkez Ortaokullarındaki Üçüncü Sınıf Öğrencilerinin Yazılı Anlatım Becerisi Üzerine Bir Araştırma. Gazi Üniv. Sos. Bil. Ens. Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Özdemir, E. (1992). Kompozisyon. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Özön, M. N. (1960). Yazmak Sanatı ve Kompozisyona Giriş. İstanbul: Yükselen Matbaası.
- Par, Arif Hikmet. (1997). Planlı Yazma Sanatı, Kompozisyon. İstanbul: Serhat Yayınları.
- Sarıca, S. (2000). Güzel Konuşma ve Yazma, Kompozisyon. İstanbul: Fil Yayınevi.
- Temizkan, M. (2003). Yazılı Anlatım Etkinliği Çerçevesinde Türkçe Öğretmenlerinin Çalışmalarına İlişkin Bir Değerlendirme. Hatay: Mustafa Kemal Üniv. Sos. Bil. Ens. Türkçe Eğitimi Anabilim Dalı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Turgut, M. F. (1986). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları. Saydam Matbaası.
- Yılmaz, H. (1998). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. Konya: Mikro Yayıncılık.

Ek 1. Öğretmen Adaylarının Kendilerine Verilen Bilgilendirici ve Öyküleyici Metinlerde Düzeltmeleri Gereken Noktalar

Bilgilendirici Metinde Düzeltilmesi Gereken Noktalar		Öyküleyici Metinde Düzeltilmesi Gereken Noktalar	
Yanlış	Doğru	Yanlış	Doğru
1. başlık yok	başlık koyulmalı	1. başlık yok	başlık koyulmalı
2. tarihi	tarihini	2. paragrafların sırası bozuk	paragraflar doğru sıralanmalı
3. 19 yüzyıl	19. yüzyıl	3. alınının	alınının
4. sokuluyor	sunuluyor	4. anlıyor	anlıyor
5. gelişmesinin	gelişmesinin nedeni	5. sandığımız	sandığımız
6. anladılar. ancak	anladılar. Ancak	6. şeklini	şeklini
7. bilim adamı	bilim adamı	7. şuruplar	şuruplar
8. cezalandırılmışlardır	cezalandırılmıştır	8. kaçırarak	kaçırarak.
9. onlar	onlara	9. Anadolu'ya	Anadolu'ya
10. geçtiğine	girdiğine	10. Rumeli misin	Rumelili misin
11. inandığı	inamldığı	11. Dedi fakat	Dedi. Fakat
12. değişkenliklere	değişikliklere	12. dilediği	dinlediği
13. görüşlere inançlara	görüşlere, inançlara	13. akşam üstü	akşamüstü
14. sınırları,	sınırları	14. paragraf hizası	paragrafın hizasının doğruluğu
15. insanlığın, hizmetine	insanlığın hizmetin	15. yağmur	yağmuru
16. elektrik	elektrik	16. paragraf hizası	paragrafın hizasının doğruluğu
17. araç, gereç	araç gereç	17. sırsıklam	sırlıklam
18. insanların sürekli	insanların uzayda sürekli	18. önde ki	öndeki
19. çalışmaktadırlar	yapılmaktadır	19. bataklıkla	bataklıkta
20. tümüde	tümü de	20. gevşediğini, duyuyor	gevşediğini duyuyor
21. iyi tarafta	iyi yönde	21. eğildi	eğiliyor
22. bu, güç	bu güç	22. kendisini	bu kelime kullanılmayacak
23. kullanılıp gelişmektedir	kullanılmaktadır	23. hale	hâle
24. gelişmektedir, insanlığın	gelişmektedir. İnsanlığın	24. yayan	yaya
25. insanlığın tümü	insanlığın tümünün	25. çar çabuk	çarçabuk
26. bilgiler	bilim	26. ayrı	ayrı
27. saptırılmalıdır	saptırılmamalıdır	27. korkuc	korkunc
28. kullanıldığı kadar	kullanıldığında	28. lazımdır	lazımdır
29. klavuzluk	kılavuzluk	29. kediliğinden	kendiliğinden
30. kafaları, asılsız	kafaları asılsız	30. ümiti	ümi di
31. ilker	ilkel	31. budur	budur.
32. karanlığa	karanlığa	32. yaşamağını	yaşamadığını
33. kısa	kısır	33. bırakı vermek	bırakı vermek
34. oluştuğu	oluşturduğu	34. göğsünün	göğsünün
35. yoldan	yolundan	35. hissediyor	hissediyor